

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇALIŞMA DEFTERİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 9

Ünite

TİYATRO

Konu

- Tiyatro Türleri
- Tiyatronun Yapı Unsurları
- Temel Tiyatro Terimleri
- Sözcük Türleri-Zarflar
- Yazım ve Noktalama

OGM MATERYAL

6. SAYI

https://ogmmateryal.eba.gov.tr

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Bu çalışma defterinde öğretim süreçleri içerisinde kazandığınız bilgi ve becerileri kullanmanıza olanak tanıyacak çeşitli düzeylerde ve yapılarda etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinliklerle hem okulda işlemiş olduğunuz konuları tekrar etme hem de akademik gelişiminizi izleme imkânı bulacaksınız. Bu amaçla hazırlanan çalışma defterinde yer alan etkinlikler, bilişsel alan basamaklarını içerecek şekilde yapılandırılmıştır.

Çalışma defterinde boşluk doldurma, eşleştirme, çoktan seçmeli, açık uçlu, kısa cevaplı madde tipi etkinliklerinin yanı sıra bil-bul-çöz, kelime avı ve sudoku gibi içeriklerle keyifli vakit geçirmenizi sağlayan etkinlikler de yer almaktadır. Ayrıca “Hatırlıyor muyum?” bölümüyle akademik açıdan öz değerlendirmenizi yapabilecek ve eksik olduğunuz konuları karekodlar aracılığıyla tekrar etme fırsatı bulacaksınız.

Alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış olan bu çalışma defteri ile akademik gelişiminize katkı sunmayı amaçlamaktayız. Bu çalışmanın eğitim hayatınızda olumlu yansımalarını görmek dileğiyle...

Hatırlıyor muyum?

Aşağıdaki bilgileri hatırlayıp hatırlamadığınızı ilgili bölüme işaretleyiniz. Puan durumunuza göre aşağıdaki karekodları okutarak konu eksiklerinizi tamamlayınız.

No	Bilgi	Hatırlıyorum 2 Puan	Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	Hatırlamıyorum 0 Puan
1	Tiyatro; sahnede, bir seyirci topluluğu önünde, oyuncular tarafından canlandırılmak üzere yazılan edebî türdür.			
2	Anadolu'da modern tiyatro öncesinde geleneksel Türk tiyatrosu egemendi.			
3	Geleneksel Türk tiyatrosu; köy seyirlik oyunları, meddah, Karagöz, orta oyunu, kukla oyunu gibi türlere ayrılır.			
4	Batılı anlamda tiyatro Türk edebiyatına Tanzimat'la Avrupa'dan gelmiştir.			
5	Tanzimat Dönemi'nde İbrahim Şinasi, ilk Türkçe oyun olan *Şair Evlenmesi*'ni yazmıştır.			
6	Kökeni Eski Yunan edebiyatına dayanan trajedi (tragedya); seyircide heyecan, korku ve acıma hissi uyandırarak ruhu kötülüklerden arındırma amacı güden tiyatro türüdür.			

Hatırlıyor muyum?

7	Trajedinin konu edindiği insan, eğitimlidir ve soylular arasından seçilmiştir. Kahramanlar, sıradan insanlar değil; krallar, kraliçeler, prensler, tanrılar, yarı tanrılardır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
8	Trajedide kaba ve çirkin sözlere yer verilmez. Öldürme, yaralama gibi olaylar sahnede canlandırılmaz; sahne gerisinden seyirciye duyurulur.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
9	Trajedi manzum olarak yazılır, genellikle beş perdeden oluşur, aralıksız oynanır. Koro ve diyalog bölümlerinden oluşur. Koro perde görevini üstlenir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
10	Trajedi türündeki tiyatronun en önemli temsilcileri Eski Yunan edebiyatında Euripides (Yuripides), Aiskhylos (Eshilos), Sophokles (Sofokles); XVII. yüzyıl Fransız edebiyatında Racine (Rasin) ve Corneille'dir (Korney).	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
11	Tiyatronun yapı unsurları; dramatik örgü, yer, zaman, çatışma ve kişilerdir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
12	Dramatik Örgü: Tiyatro eserindeki olay örgüsüdür. Her olay, iletiyi seyirciye ulaştırmak için oluşturulan bütünün parçasıdır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

Hatırlıyor muyum?

13	Adaptasyon: 1. Yabancı dille yazılmış bir oyunu, yerel koşullara uygun biçimde kendi diline çevirme, uyarlama. 2. Bir romanı ya da öyküyü sahne için yeniden düzenleme, uyarlama.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
14	Monolog: Oyunda tek kişinin kendi kendine konuşması, dışa verilen iç ses.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
15	Perde: 1. Bir tiyatro eserinin büyük bölümlerinden her biri. 2. Sahneyi seyirciye açan ve kapatan kumaş parçası.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
16	Tirat: Oyunda kişilerin birbirlerine karşı söylediği uzun soluklu, coşkulu sözler.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
17	Tuluat: Metin dışı, o an akla geldiği gibi hareket etme, söz söyleme, doğaçlama.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
18	Komedi (komedya), kişilerin ve toplumun aksayan yönlerini güldürücü ögelerle iç içe yansıtan tiyatro türüdür.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

Hatırlıyor muyum?

19 Komedi manzum olarak yazılır, beş perdeden oluşur, aralıksız oynanır. Koro ve diyalog bölümlerinden oluşur.

Hatırlıyorum 2 Puan	
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	
Hatırlamıyorum 0 Puan	

20 Komedinin en önemli temsilcileri, Eski Yunan edebiyatında Aristophanes (Aristofanes) ve XVII. yüzyıl Fransız edebiyatında Moliere'dir (Molyer).

Hatırlıyorum 2 Puan	
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	
Hatırlamıyorum 0 Puan	

21 Günlük yaşamda her zaman rastlanabilecek insan kusurlarını belli tiplerden hareketle konu edinen komedi türü, karakter komedisidir.

Hatırlıyorum 2 Puan	
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	
Hatırlamıyorum 0 Puan	

22 Bazı töre ve gelenekleri eleştirel bir tutumla yansıtan komedi türü, töre komedisidir.

Hatırlıyorum 2 Puan	
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	
Hatırlamıyorum 0 Puan	

23 Olayların seyircide merak uyandıracak şekilde düzenlenmesiyle güldürmekten başka bir amaç gözetilmeyen komedi türü, entrika komedisidir.

Hatırlıyorum 2 Puan	
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	
Hatırlamıyorum 0 Puan	

24 Dram, hayatı hem acıklı hem gülünç yönleriyle bir bütün olarak yansıtmayı amaçlayan tiyatro türüdür.

Hatırlıyorum 2 Puan	☐
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
Hatırlamıyorum 0 Puan	☐

25 Dram; konularını millî tarihten, günlük yaşamdan almıştır. Kahramanlar toplumun her kesiminden seçilebilir. Kişiler tek yönlüdür, bütünüyle iyi ya da kötüdür. Dramda trajedi ve komedideki üç birlik kuralına uyulmaz.

Hatırlıyorum 2 Puan	☐
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
Hatırlamıyorum 0 Puan	☐

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

PUAN	PUAN	PUAN	TOPLAM PUANINIZ
00-32	33-40	41-50	
KONUYU TEKRAR ETMELİSİNİZ	ÇALIŞMALISINIZ	ÇOK İYİ	

Tüm maddelerin konu özeti

Eşleştirme -I

Aşağıda verilen I. sütundaki ifadeleri II. sütundaki ifadeler ile eşleştiriniz.

I. sütun		II. sütun
1 Seyircide heyecan, korku ve acıma hissi uyandırarak ruhu kötülüklerden arındırma amacı güden tiyatro türü	○	Komedi A
2 Yabancı dille yazılmış bir oyunu, yerel koşullara uygun biçimde kendi diline çevirme, uyarlama	○	Jest B
3 Oyundaki iki ya da daha çok kişinin konuşması	○	Tuluat C
4 Rol gereği yapılan el, kol ve beden hareketleri	○	Perde Ç
5 Duygu ve düşünceleri yüz ifadeleri ile yansıtma işi	○	Trajedi D
6 Bir tiyatro eserinin büyük bölümlerinden her biri	○	Dram E
7 Oyunda kişilerin birbirlerine karşı söylediği uzun soluklu, coşkulu sözler	○	Mimik F
8 Kişilerin ve toplumun aksayan yönlerini güldürücü öğelerle iç içe yansıtan tiyatro türü	○	Adaptasyon G
9 Hayatı hem acıklı hem gülünç yönleriyle bir bütün olarak yansıtmayı amaçlayan tiyatro türü	○	Tirat H
10 Metin dışı, o an akla geldiği gibi hareket etme, söz söyleme, doğaçlama	○	Diyalog I

Eşleştirme-II

Aşağıda verilen I. sütundaki ifadeleri II. sütundaki ifadeler ile eşleştiriniz.

1 Bağlaç olan "da/de" ayrı yazılır, hiçbir zaman "ta/te" biçiminde yazılmaz ve kendisinden önceki kelimenin son ünlüsüne bağlı olarak büyük ünlü uyumuna uyar.

2 Sonunda nokta bulunan kısaltmalarla üs işaretli kısaltmalara gelen ekler kesmeyle ayrılmaz. Bu tür kısaltmalarda ek; noktadan ve üs işaretinden sonra, kelimenin veya üs işaretinin okunuşuna uygun olarak yazılır.

3 Latin yazı sistemini kullanan dillerden alınma deyim ve sözler özgün biçimleri ile yazılır.

4 Küçük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde kelimenin okunuşu esas alınır. Büyük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde ise kısaltmanın son harfinin okunuşu esas alınır.

5 Kısaltması büyük harflerle yapıldığı hâlde bir kelime gibi okunan kısaltmalara getirilen eklerde kısaltmanın okunuşu esas alınır.

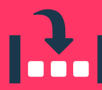
A cm'yi, kg'dan, mm'den
TDK'den, THY'de, TL'nin vb.

B Kızı da gelini de gidip de görmedi onu.

C BOTAŞ'ın, NATO'dan, UNESCO'ya vb.

Ç Mesele falan değildi öyle,
To be or not to be kendisi için;
Bir akşam uyudu;
Uyanmayıverdi. (Orhan Veli Kanık)

D m^2ye, vb.leri, İng.yi

Boşluk Doldurma

Aşağıda karışık olarak verilen kavramları cümlelerde doğru boşluklara yerleştiriniz.

Turgut Özakman	tiyatro	Dionysos	Necati Cumalı	yay ayraç
Töre komedisi	Çatışma	trajedi	suflör	dram
Aristophanes	Moliere	Turan Oflazoğlu	Karakter komedisi	diyalog
tirat	jest	pandomim	köy seyirlik oyunları	meddah
	Karagöz	orta oyunu	kukla	

1. Sahnede, bir seyirci topluluğu önünde, oyuncular tarafından canlandırılmak üzere yazılan edebî türe .... denir.
2. Oyuncuların sergilemeleri gereken davranışlar .... içinde verilir.
3. Tiyatronun kökeni Eski Yunan'da bağ bozumu tanrısı .... adına yapılan dinî törenlere dayanmaktadır.
4. Geleneksel Türk tiyatrosu; ...., ..., ..., ..., ... gibi türlere ayrılır.
5. Kökeni Eski Yunan edebiyatına dayanan ....; seyircide heyecan, korku ve acıma hissi uyandırarak ruhu kötülüklerden arındırma amacı güden tiyatro türüdür.
6. ....; dramatik örgünün gelişmesinde basamakları ortaya çıkaran, kişiler arasındaki iç ve dış mücadeleler, anlaşmazlıklardır.
7. Oyundaki iki ya da daha çok kişinin konuşmasına .... denir.
8. Rol gereği yapılan el, kol ve beden hareketlerine .... denir.
9. Düşünceleri ve duyguları kimi kez müzik, kimi kez çeşitli eşyalar eşliğinde, kimi kez dansla ya da gövde ve yüz hareketleriyle yansıtmayı amaçlayan sözsüz oyun .... dir.
10. Perde gerisinde oyunu metinden takip eden ve unutulan sözleri fısıldayarak oyunculara hatırlatan görevli .... dür.
11. *Deli İbrahim, IV. Murat, Kösem Sultan, III. Selim Kılıç ve Ney, Yine Bir Gülnihal* adlı tiyatrolar ....'nun tanınmış eserlerindendir.
12. Komedinin en önemli temsilcileri Eski Yunan edebiyatında .... ve XVII. yüzyıl Fransız edebiyatında ....'dir.
13. ...., günlük yaşamda her zaman rastlanabilecek insan kusurlarını belli tiplerden hareketle konu edinen komedi türüdür.
14. Hayatı hem acıklı hem gülünç yönleriyle bir bütün olarak yansıtmayı amaçlayan tiyatro türü .... dır.
15. *Hastane, Kanaviçe, Ocak, Ah Şu Gençler, Töre* ....'ın öne çıkan oyunlarıdır.

Aşağıda yer alan çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. Aşağıdakilerin hangisi trajedi türünde eser veren yazarlardan biri <u>değildir</u>?

A) Sophokles
B) Corneille
C) Racine
D) Moliere
E) Aiskhylos

2. Aşağıdakilerin hangisi komedinin özelliklerinden biri <u>değildir</u>?

A) Konuları günlük yaşamdan seçilir.
B) Kahramanları genellikle halktan kişilerdir.
C) Çirkin olaylar sahnede gösterilmez.
D) Sahnede kaba saba sözlere yer verilir.
E) Üç birlik kuralına uyulur.

3. Aşağıdakilerden hangisi töre komedisine örnek eserlerden biri <u>değildir</u>?

A) *Venedik Taciri* - Shakespeare
B) *Gülünç Kibarlar* - Moliere
C) *Müfettiş* - Gogol
D) *Eşek Arıları* - Aristophanes
E) *Şair Evlenmesi* - Şinasi

4. (I) İnsan yaşamını çirkin ve güzel yanlarıyla canlandırmak amacıyla ortaya çıkar. (II) Hem acıklı hem de güldürücü olaylar bir arada bulunabilir. (III) Kahramanlar toplumun her kesiminden seçilebilir. (IV) Kişiler tek yönlüdür, bütünüyle iyi ya da kötüdür. (V) Üç birlik kuralına uyulur.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde dram ile ilgili bilgi yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Batılı anlamda yazılmış ilk Türkçe tiyatro aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Zoraki Tabip*
B) *Kibarlık Budalası*
C) *Şair Evlenmesi*
D) *Celâleddin Harzemşah*
E) *Zavallı Çocuk*

6. Aşağıdakilerden hangisi tiyatronun yapı unsurlarından biri <u>değildir</u>?

A) Dramatik örgü
B) Dil ve anlatım
C) Çatışma
D) Kişiler
E) Yer

7. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi yay ayraç içindeki terimle <u>uyuşmamaktadır</u>?

A) Oyuncunun dekor gereği kullandığı eşyalar, dekora yardımcı sahne eşyaları (Aksesuar)
B) Sahnenin gerisinde ve yanlarında bulunan bölüm (Kulis)
C) Duygu ve düşünceleri yüz ifadeleri ile yansıtma (Mimik)
D) Oyunda kişilerin birbirlerine karşı söylediği uzun soluklu, coşkulu sözler (Monolog)
E) Metin dışı, o an akla geldiği gibi hareket etme, söz söyleme (Tuluat)

8. **Hamlet:** Kılıcın ucu zehirli öyle mi?

Öyleyse, ey zehir, göster kendini! *(Kralı yaralar.)*

Kral: Oh, dostlar, koruyun beni. Yalnızca yaralandım.

Hamlet: Al şunu, ahlaksız katil, lanetli Danimarkalı,

İç bakalım! (*Krala zorla içirir.*)

Kavuşma burada mı dersin?

Annemin peşinden git! (*Kral yere düşer ve ölür.*)

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer <u>verilmemiştir</u>?

A) İşaret zamiri

B) Durum zarfı

C) Ünlem

D) Niteleme sıfatı

E) İşaret sıfatı

9. Niye buraya yerleştiğini asla öğrenemedim. Kimseyle görüşmüyor, kimseye selam bile vermiyordu. Bir gün onun peşinden yürürken buldum kendimi. Bir dükkânın önünde öylece duruyor, camekânların ardından içeri bakıyordu.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer <u>verilmemiştir</u>?

A) Zaman zarfı

B) Yer-yön zarfı

C) Durum zarfı

D) Miktar zarfı

E) Soru zarfı

10. **Aşağıdakilerin hangisinde "nasıl" sözcüğü diğerlerinden farklı türde kullanılmıştır?**

A) Oraya nasıl gideceğini bilmediğinden haritaya bakıyordu.

B) Sınava nasıl çalışması gerektiğini öğretmenine sordu.

C) Nasıl bir oyun ki insanları kendine bu kadar bağlayabiliyor?

D) Görüştüğün herkes nasıl uzaklaşıyor bir anda yanından?

E) Arkadaşına nasıl davranman gerektiğini hâlâ öğrenemedin.

11. **Harpagon:** Dur, neler aşırdın bakalım! Bir arayalım!

LaFlèche: İnsan nenizi aşırabilir sizin?

Harpagon: Gel hele, bir bakalım. Aç şu ellerini!

La Flèche: Buyurun!

Harpagon: Aç öteki elini de.

La Flèche: Ötekini mi?

Harpagon: Evet, ya! Ötekini.

La Flèche: Buyurun! İşte öteki!

Harpagon: (*Pantolonun ceplerini göstererek*) Şurada bir şey yok mu, şurada?

La Flèche: Kendiniz bakın.

Harpagon: (*Pantolonun dize yakın yerlerini yoklar.*) Bu bol pantolonlar tam hırsızlara göre: Çal çal içine doldur. Topunu asmalı böyle pantolon giyenlerin!

La Flèche: Ah, işte böylesinin korktuğu başına gelmeli ki değsin! Ne seve seve çalardım bir şeyini bulsam!

Harpagon: Ne dedin?

La Flèche: Ne mi dedim?

Harpagon: Kim neyi çalarmış?

La Flèche: Bir şey çaldım mı diye bakılmadık yerim kalmayacak, dedim.

Harpagon: (*La Flèche'in ceplerini karıştırır.*) Bakarım ya, bakarım elbet.

Bu parçayla ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Mekân hakkında bilgi verilmiştir.

B) Karakter komedisi türünde bir tiyatrodan alınmıştır.

C) Oyuncuların hareketleri parantez içlerinde verilmiştir.

D) Diyaloglara yer verilmiştir.

E) Sade bir dil kullanılmıştır.

12. **Aşağıdaki birleşik sözcüklerden hangisinin yazımı <u>yanlıştır</u>?**

A) Zerk etmek

B) Katletmek

C) Sarf etmek

D) Darp etmek

E) Cezbetmek

13. KRİTON: Socrates, kurtarabiliriz seni. Buradan kaçmak çok kolay olacak. Sadece yukarıya çıkmamız yeterli.

SOCRATES: Benim yaşımda bir adamın zindandan kaçarak ömrünün kalan kısmını onursuzca yaşamasını mı öneriyorsun, dostum? Bu bana yakışmaz. Bu şehirde yaşıyorsak buranın yasalarına uymamız lazım. Ölmek pahasına da yasaya başkaldırılmaz.

SOCRATES'İN KARISI: Socrates, seni haksız yere ölüme mahkûm ediyorlar.

SOCRATES: Sevgili eşim, haklı yere mahkûm olsam daha mı iyiydi? (*Sazlı bir öğrenci sazıyla kısa bir ezgi çalar.*)

SOCRATES: Bu sazın nasıl çalınacağını bana da öğretir misin?

SAZLI ÖĞRENCİ: Üstadım, az sonra zehir içeceksiniz, çalmaya vaktiniz olmayacak.

SOCRATES: Asıl zevk, çalgı çalmakta değil; çalmasını öğrenmektedir, evladım.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer <u>verilmemiştir</u>?

A) Soru zarfı
B) Durum zarfı
C) Yön zarfı
D) Miktar zarfı
E) Zaman zarfı

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı zarfla sağlanmıştır?

A) Urfa'dan döndüğünde neler getirmişti size?
B) Ne zaman derse başlayacağını size söyledi mi?
C) Hangi sinemaya gideceğini niçin söylemiyorsun?
D) Doğru yolu nasıl bulacağımı kime sormalıyım?
E) Ne gün konuşacağını hangi raporda belirtti?

15. Dünya büyük bir sahne. Oyuncular, dekorlar sürekli değişiyor ama sahne hep aynı. Kimi zaman savaşlarla karanlık, kimi zaman salgın hastalıklarla umutsuz, kimi zaman kuraklıkla açlığa mahkûm, kimi zaman doğal afetlerle çaresiz. Yine de bir yanda barışlarla aydınlıkların, bulunan ilaçlarla umutların, artan kaynaklarla varlığın, aklın ürünüyle icatların, yüreğin gücüyle sanatın diyarı bu sahne.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer <u>verilmemiştir</u>?

A) Edat
B) Belgisiz sıfat
C) Niteleme sıfatı
D) Soyut isim
E) Miktar zarfı

16. Ferit: Seni <u>neden</u> (I) aramadığımı merak ediyorsun değil mi?
Mine: <u>Ne</u> (II) cevap vereceğini merak ediyorum doğrusu.
Ferit: Büyük bir boşluktaydım Mine ama <u>birden</u> (III) uyandım sanki. Hayatımı bu boşluklara feda etmemeye karar verdim aslında. Yıkılırsam kuruntularla dolu bir ömrü yaşamak zorunda kalacağımı düşündüm.
Mine: <u>Birinin</u> (IV) etkisi oldu mu <u>bu</u> (V) uyanışta?
Ferit: Kitaplar... Onlarca kitap okudum. Bana hayata karışmamı tavsiye eden kitaplar...

Bu parçada numaralanmış sözcükler türleri bakımından ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

17. (I) Jose Saramago "Körlük" adlı eserinde bize toplumun içinde yer aldığı düzenin bozukluğundan bahseder. (II) Eserde toplum sorunları salgın üzerinden ele alınırken bu sorunlar eserle birlikte gün yüzüne çıkmaktadır. (III) Romanda insanın iç güdüsel olarak yıkıcılığı, kötülük yapma eğilimi alt metinlerle verilmektedir. (IV) 1995 yılında yazılan eser distopik bir metindir. (V) Düzyazıda önemli bir yer edinen eserin filmi de izleyiciyle buluşmuştur.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

18. I. Bana bunları deyince ne düşüneceğimi şaşırdım.

II. Yemeğini yeyip masadan aceleyle kalktı.

III. Sürekli aynı şeyleri diyip hepimizi bıktırdı.

IV. Size gelmiyeceğimi defalarca söyledim.

V. Radyodaki şarkıyı dinliyerek maziye yolculuk yaptım.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı <u>yapılmamıştır</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

19. **Kral Arthur:** Taş ve kılıç ( ) Gücüm, bu taştan kılıcı çıkarmama yeter mi ( )

Lancelot: Gücün ve soyun bence o taşa yetecek kadardır.

Kral Arthur: ( ) *Kılıca önce dokunur, sonra elini çeker.* ( ) Kaderimde olan neyse başıma gelecektir. Denemeden bilemem bunu. Ey, kılıç ( ) Göster bana kendi gücümü.

Aşağıdakilerin hangisi yay ayraçla belirtilen yerlerin herhangi birinde <u>kullanılamaz</u>?

A) Ünlem işareti
B) İki nokta
C) Yay ayraç
D) Soru işareti
E) Üç nokta

20. İletişim kurmak insanların en büyük özelliği ( ) İletişim koptu mu bütün bağlar da kopuyor âdeta ( ) Bu yüzden birbirini anlamaya başlamanın tek yolu var ( ) İletişim kurmak ( )

Bu parçada parantezle ( ) belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) (...) (.) (;) (.)
B) (...) (?) (:) (...)
C) (.) (.) (:) (.)
D) (.) (?) (,) (...)
E) (:) (.) (:) (.)

21. I. Doktor Ramiz'le uzun sohbetlerimizde -Daima o söyler, ben dinlerdim- yetkisizliğimi örtmeye yarayan cümleleri duymaktan bıkmıştım.

II. Roma mitolojisindeki Herkül'ün maceraları, onun kuzeni Kral Eurystheus tarafından çağrılmasıyla ve ona zorlayıcı olan on iki görev vermesiyle başlar.

III. Galata Kulemizin muhteşem görüntüsünde tüm zamanların ihtişamı yatıyor.

IV. "Beden, zihin, ruh" birbiriyle bağlantı içindedir ve bu alanların birbiriyle uyum içinde olması bireyin iyilik hâli üzerinde oldukça etkilidir.

V. 2019 Ağustos'unda gittiğimiz Çanakkale gezisinden tanıyordum onu.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

Aşağıdaki metni okuyunuz ve soruları bu metne göre cevaplayınız.

TÖRE

Kan davasının işlendiği Töre adlı tiyatro, 1900'lü yıllarda Erzurum'da geçmektedir. Oyunun başkarakterlerinden Kara Hasan kanlısının köye indiğini duyunca ev halkı ile kanlısını aramaya gider. Evde sadece bir nine, bir çocuk (Zühre), bir bebek ve annesi kalmıştır. Bu sırada ailenin kanlısı Mustafa eve girer ve buraya sığındığını söyler. Töreye göre eve sığınan birisi kim olursa olsun Tanrı misafiri olarak kabul edilecektir. Aksi takdirde yine töre bozulmuş olacaktır. Kara Hasan ve ev halkı avluda konuyla ilgili delikanlıyla konuşurlar.

(...)

NENE: Zühre, al gel oğlanı aşağıya.

K. HASAN: Zühre olmaz.

NENE: Çocuk bu ne olacak? Sizi görürse korkar. Haydi kızım. (*Zühre çıkar. Ana Nene'nin elini tutar, yerine götürür.)*

K. HASAN: Aramızda dolaşacak, sofrada oturacak, söze karışacak... Ezmek isteyeceksin, ezemeyeceksin. Boğmak gelecek içinden, boğamayacaksın!..

NENE: Asıl babayiğitlik budur oğul.

K. HASAN: Ben böyle törenin...

NENE: Sus!

(*Kadınlar, ağızlarını örterler, Zühre girer, yol verir. Delikanlı görünür. Sağ kolu, dirseğine kadar kana bulanmıştır. Avlunun ortasında durur.*)

K. HASAN: Bize sığınacağını birine söylemiş miydin?

DELİKANLI: Hayır.

K. HASAN: Girdiğini gören oldu mu?

DELİKANLI: Sanmam.

K. HASAN: Töreye uyacağız.

DELİKANLI: Sağ olun.

K. HASAN: Gündüz ahırda kalırsın, gece tandırevinde yatarsın. Ortada dolaşmak yok.

DELİKANLI: Dolaşmam ağa.

K. HASAN: Bunlardan birine kötü gözle bakarsan, töreyi bozmak hakkımdır, o saat vururum seni.

DELİKANLI: Vur valla.

K. HASAN: Bu, çocuklarımın anasıdır. Bu, bacımdır. Bu, yeğenim. Bu, kızım. Zühre'nin anası olur. Bu, büyük gelinim. Bu, küçük gelinim, Yakub'un kadınıydı.

DELİKANLI: Bağışla beni kardeş... (*K. Gelin önüne bakar.*)

K. HASAN: Bu kadarız işte. Erkek koymadınız ailede.

DELİKANLI: Siz yine iyisiniz ağa. Bak, sen varsın, (*Oğul'u gösterir.*) kardeş var. Bizdeyse bir büyük ağam kaldı, o da hapishanede, yirmi yıl daha yatacak, bir de ben. Ben de erkekten sayılmam. Erkek olsam işim neydi burada?

K. HASAN Yakub'a nasıl kıydın? Sen onu anlat.

(...)

Turgut Özakman, *Töre*

1. Turgut Özakman'ın *Töre* adlı tiyatrosundan alınan bu parçanın yapı unsurlarını inceleyiniz.

   Dramatik örgü:

   ....
   ....

   Zaman:

   ....
   ....

   Yer:

   ....
   ....

   Kişiler:

   ....
   ....

   Çatışma:

   ....
   ....

2. Yapı unsurları, konusu, dil ve anlatımından hareketle bu tiyatronun türünü belirleyiniz.

   ....
   ....

3. Çatışmadan hareketle parçanın temasını ve ana fikrini belirleyiniz.

   ....
   ....

4. Parçadaki kişilerin özellikleri ve dramatik örgüden hareketle parçanın gerçeklikle ilişkisini belirtiniz.

   ....

Aşağıdaki metni okuyunuz ve soruları bu metne göre cevaplayınız.

KAHVEDE ŞENLİK VAR

(...)

ERKEK — Buraya bir bayan gelecekti. Geldi mi?

GARSON — Hayır bayım. Gelen giden olmadı.

ERKEK — (*Mendiliyle terini* kurulayarak) Hava da pek sıcak. (*Etrafına bakar*) Burası güzel ama gelinceye değin yürünmesi gereken bir yol var ki insanın burnundan geliyor. Dik bir yokuş, kaldırımları da bozuk.

GARSON — Bütün güzel yerlere dik bir yokuş tırmanılarak oldukça bozuk yollardan ulaşılır bayım.

ERKEK — Evet, bunu hiçbir zaman bugünkü kadar iyi anlamamıştım.

GARSON — Bu da hiçbir zaman bugünkü kadar güzel bir yere ulaşmak isteğini duymadığınızı gösterir.

ERKEK — Ama... Siz biraz ileri gitmiyor musunuz?

GARSON — Ödevim müşterilere yer göstermek, buyurunuz efendim, ne emredersiniz efendim demekle bittiğini düşünmüyorum. Onları daha iyi tanırsam daha da yararlı olabilirim. Ama yine de biraz ileri gittiğim kanısındaysanız yine de özür dilerim.

ERKEK — Rica ederim! Rica ederim!

GARSON — (*İskemlelerden birini göstererek*) Buyurmaz mısınız? (*Erkek oturur, garson masayı yanına koyar.*) Emriniz bayım?

ERKEK — Biraz bekleyeceğim.

GARSON — Emredersiniz.

ERKEK — (*Cep saatini* çıkarıp *bakar, sonra uzaklaşınca garsona*) Bakar mısınız?

GARSON — (*Saatine* bakmadan) On.

ERKEK — Benimki onu yirmi geçiyor. (*Ayar etmek için yeniden saatini çıkarır.*) Biraz ileri gitmiş olmalı.

GARSON — Hayır bayım düzeltmeniz gerekmez. Doğru olanı sizinki.

ERKEK — Ya!

GARSON — Benim saatim benim saatim değil.

ERKEK — Ya!

GARSON — Buranın saati, kahvenin saati demek istiyorum. Müşterilerimizin istediği saat. Her zaman güzel bir günden çalınmış yirmi dakikayı gösteren saat. Bizim işimizdir bu. Saatlerimizi öyle ayarlarız ki, sizin için çok değerli olan yirmi dakikayı kaşla göz arasında sizden çalar, sonra yine size armağan ederiz.

Sabahattin Kudret Aksal, ***Kahvede Şenlik Var***

1. **Metinde altı çizili sözcük ve sözcük öbeklerinin türlerini belirtiniz.**

SÖZCÜK	TÜRÜ	SÖZCÜK	TÜRÜ
buraya		isteğini	
kurulayarak	Durum zarfı	siz	Kişi zamiri
pek		ileri	
güzel		daha	
değin		yine	
ki		biraz	
dik		çıkarıp	
evet		bakmadan	
iyi		Her zaman	
bu		sonra	

2. **Metindeki noktalama yanlışlarını bulup doğrularını tabloya yazınız.**

YANLIŞ	DOĞRU

3. "Buranın saati, kahvenin saati demek istiyorum. Müşterilerimizin istediği saat. Her zaman güzel bir günden çalınmış yirmi dakikayı gösteren saat."

Bu parçadaki sıfatları bularak çeşitlerini belirtiniz.

SIFAT	ÇEŞİDİ

Aşağıdaki metni okuyarak soruları cevaplayınız. (Alıntılanan metnin aslına sadık kalınmıştır.)

KÖSEM SULTAN

KÖSEM (*Mehmet'i göstererek*): Sultan Mehmet gibi bir aslan var ya...
BEKTAŞ: Aslanımız pek yavru daha.
KÖSEM: Anası var ya, Tanrıma şükür!
BEKTAŞ: Devlet gemisinin güvenle yol alması için tehlikelere alışmış biri bulunmalı dümende.
KÖSEM: İkisi de öğrenir zamanla. Her işin bir acemilik dönemi vardır. Kimse usta doğmaz dünyaya. Her iş yapıla yapıla öğrenilir ancak, (*Turhan'a doğru*) yemek pişirmek, dikiş dikmek de... (*Ağalara*) kılıç sallamak, ok atmak da...
KETHÜDA BEY (*Turhan'la Mehmet'e doğru bakıp*): Sultanım pek doğru söyler, bugün acemi olanlar ustalaşır zamanla.
MUSTAFA: Ancak, devlet Girit'te Venedik'le savaşır, Anadolu'ysa haydutlar elinde inler nicedir. Bu durumda...
BEKTAŞ (*tamamlayarak*): Ustalaşmak için gereken zamanın geçmesini beklemeye tahammülü yoktur kimsenin.
KÖSEM: Bilirim, devleti düşünürsünüz kendinizden önce, bilirim ki devlete bağlıdır herkesin bugünü de yarını da. Ve bilirim ki devlet demek sizler demeksiniz, ağalar ama neylersiniz ki başka çare yok.
BEKTAŞ: Devleti devlet yapan güçler devletin iyiliğini düşünürler ancak.
MUSTAFA: Düşünmek zorundadırlar. (*Turhan, Kethüda Bey'e yardım dilercesine bakar, Kethüda Bey iç geçirip başını öne eğince*)
TURHAN: Biz daha bu yolun başındayız, kılavuzluk etmek haddimiz değildir. Ne yapılacağını, nasıl yapılacağını bilemeyiz şimdilik. Yani bizden önce yola çıkanların ardı sıra yürümek daha güvenli gelir bize, şimdilik.
KÖSEM (*kendi kendine, Turhan'ın sözünü yankılarcasına*): Yani "şimdilik". Eksik olmasın ağalar! (*Turhan'a*) Padişahımız yorulmuştur, annesi. (*Turhan saygıyla eğilir, Mehmet'i elinden tutup götürürken Kösem, Murat'a*) Devlet çarkının başında bulunmalı o döndürecek olan.
MURAT (*eğilip*): Sultanım!
KÖSEM (ağalara): Asker ocağı da başsız bırakılmaya gelmez. (*Ağalar çıkarlarken*) Bektaş Ağa'yla görüşeceklerimiz var. (*Bektaş kalır.*) Aslında, Kara Murat'ı değil, seni sadrazam görmek isterdi gönlüm.
KÖSEM (*tahtı gösterip*): Bu bana mı, ben ona mı?
BEKTAŞ: O size siz de ona.
KÖSEM (*yarı kin, yarı alaylı*): Buyurmayı ne bilir o sultancıklar! Buyurmak... ha, aklımdayken Ağa... Mısır'a vali yapacağımız adam Mısır'da yükünü tutacak biri değil, bugün dahi zengin biri olmalı ki bu makam için bize ödeyeceği bedel Üsküdar'daki caminin yapımını hızlandırabilsin.
BEKTAŞ: Sultanımın işine uygun birini yakında bulacaktır bu kulunuz. Ancak...
KÖSEM (*anlayarak*): Dilediğini Van Valisi yapabilirsin. Ancak benim hakkım gözetilmek şartıyla.
BEKTAŞ: Benim olan her şey dahi sultanımındır. (*Kösem memnun, tahttan kalkarken*) N'olur, kalkmayın oradan!
KÖSEM (*gülerek kalkar*): Haddimizi bilelim, Ağa. Hem dilediğini sadrazam, dilediğini padişah yapan daha güçlüdür sadrazamdan, padişahtan.
(...)

A. Turan Oflazoğlu, *Kösem Sultan*

1. A. Turan Oflazoğlu tarafından yazılan, 1980 yılında ilk kez yayımlanan bu metin, 17. yüzyılda yaşanmış tarihî bir olayı konu almaktadır. Bu metinden hareketle bir sanat eserinin tarihî bir olayı konu edinmesinin sebepleri hakkında neler söylersiniz?

2. Metinde anlatılan tarihî dönemin siyasal yapısının Kösem Sultan'ın kişilik özellikleri ve davranışları üzerindeki etkileri neler olabilir?

3. Metinden hareketle "Sanat, topluma tutulan bir aynadır." sözünü kısaca açıklayınız.

Aşağıdaki metni okuyarak soruları cevaplayınız. (Alıntılanan metnin aslına sadık kalınmıştır.)

AH ŞU GENÇLER

(...)

1. Oyuncu: Bunlar doğal gelişimler. Bu sırada genç insanlara sabırla, anlayışla yardımcı olan, yol gösterenlere selam olsun... Biz yanlış örnekleri sergilemeye devam edeceğiz.

Kız: Anne bugün bulaşığı ben yıkayayım.

Anne: Hayır, her şeyi kırarsın.

Kız: Öyleyse kek yapayım.

Anne: Hayır, mutfağı altüst edersin.

Kız: İnsan yapa yapa öğrenir bir işi.

Anne: Bir de ukalalık ediyor.

Kız: Baba beni sinemaya götürür müsün?

Baba: Vaktim yok.

Kız: Tiyatroya götür öyleyse.

Baba: İşim çok.

Kız: Ben gideyim.

Baba: Olmaz.

Kız: Kapının önüne olsun çıkamaz mıyım?

Anne: Çıkamazsın.

Kız: Televizyon seyredeyim?

Baba: Ders çalış.

Kız: Bir arkadaşımı çağırayım bari, ne olur?

Anne- Baba: Hayır.

Kız: (*Tepinerek bağırmaya başlar.*) Aaaaaaaaa!..

Anne: Farkında mısın Zülfü, bu kızda bir anormallik başladı.

Baba: Haklısın karıcığım, neden acaba?

Koro: Ah şu gençler!

(...)

Turgut Özakman, Bütün Oyunları 3: *Ah Şu Gençler*

1. Metindeki kızın yerinde olsaydınız neler hissederdiniz?

....
....
....
....
....
....

2. Metindeki anne ve babanın davranışlarını doğru bulup bulmadığınızı gerekçeleriyle birlikte ifade ediniz.

....
....
....
....
....

3. Metindeki kızın yerinde olsaydınız ve metindeki sorunu çözmek adına bir kamu spotu aracılığıyla yetişkinlere sesinizi duyurma şansınız olsaydı hazırlayacağınız kamu spotunun iletisi ne olurdu?

....
....
....
....
....

4. Empati becerisinin iletişim çatışmalarını ve bu çatışmalarının yol açtığı sorunları önlemedeki rolü konusunda neler söylersiniz? Görüşlerinizi aşağıya listeleyiniz.

....
....
....
....
....
....

5. Dördüncü soruya verdiğiniz yanıtı da dikkate alarak okuduğunuz metindeki iletişim sorunlarına çözüm önerileri sununuz. Önerilerinizi aşağıya listeleyiniz.

....
....
....
....
....

Doğru/Yanlış-I

Aşağıdaki sözcüklerin yazımının doğru olup olmadığını tespit edip işaretleyiniz. Yazımı yanlış olan sözcüklerin doğru şekillerini pembe kutuya yazınız.

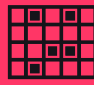
Sözcük	D	Y	Doğru şekli
OLAĞANDIŞI	D	Y ✓	OLAĞAN DIŞI
OLAĞANÜSTÜ	D	Y	
DİREK (ARACISIZ)	D	Y	
HER HÂLDE (BELKİ)	D	Y	
ALACA KARANLIK	D	Y	
ÖNYARGI	D	Y	
ŞEFKAT	D	Y	
ÖN SEZİ	D	Y	
OKURYAZAR	D	Y	
MÜTEVAZİ (ALÇAK GÖNÜLLÜ)	D	Y	
DERSANE	D	Y	
BİRÇOĞU	D	Y	
DÖKÜMAN	D	Y	

Doğru/Yanlış-II

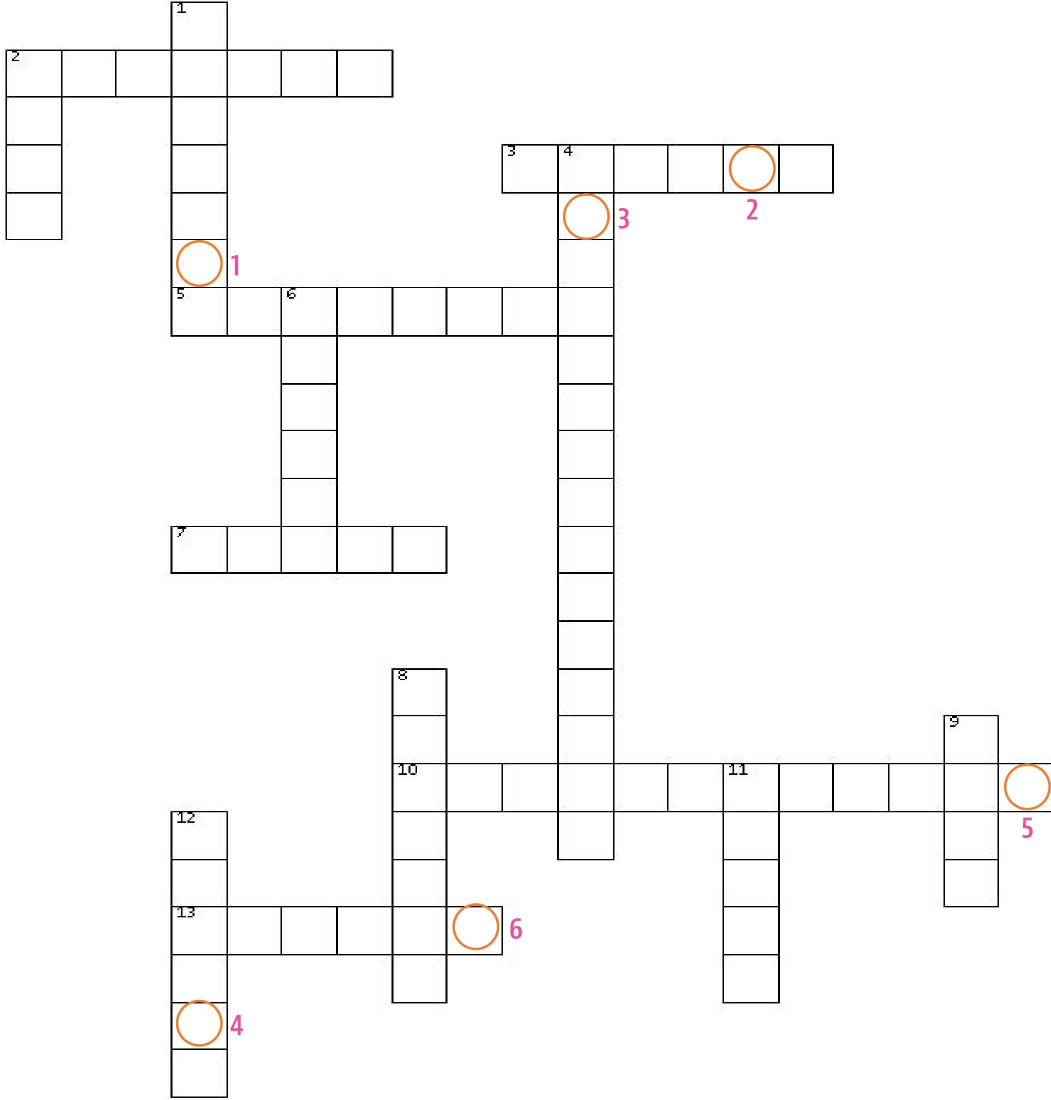
Noktalama işaretlerinin kullanımı ile ilgili bilgiler doğru ise "D" yanlış ise "Y" kutucuğunu işaretleyiniz.

Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna virgül konur.	D	Y
Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna iki nokta konur.	D	Y
Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine yay ayraç konur.	D	Y
Tekrarlı bağlaçlardan önce virgül konur.	D	Y
Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için uzun çizgi kullanılır.	D	Y
Tırnak içindeki alıntının sonunda bulunan işaret (nokta, soru işareti, ünlem işareti vb.) tırnak dışında kalır.	D	Y
Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek için tek tırnak kullanılır.	D	Y
Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için iki nokta konur.	D	Y
Özne olarak kullanıldıklarında bu, şu, o zamirlerinden sonra virgül konur.	D	Y
Ay adları yazıldığında ay adlarından önce ve sonra nokta kullanılır.	D	Y
Şart ekinden sonra virgül konmaz.	D	Y
Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için ünlem işareti kullanılır.	D	Y

Bil-Bul-Çöz

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeyi bulunuz.

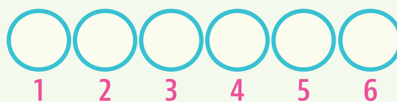
SOLDAN SAĞA

2. Bir tiyatro oyundaki iki ya da daha çok kişinin konuşması
3. Oyunda karşıdakinin sözüne verilen karşılık, karşılama sözü
5. Oyuncunun dekor gereği kullandığı eşyalar, dekora yardımcı sahne eşyaları
7. Oyunda kişilerin birbirlerine karşı söylediği uzun soluklu, coşkulu sözler
10. Komedinin Eski Yunan edebiyatında en önemli temsilcilerinden biri
13. Necati Cumalı'nın *Kaynana Ciğeri* adlı oyununun türü

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Dramatik örgünün gelişmesinde basamakları ortaya çıkaran, kişiler arasındaki iç ve dış mücadeleler, anlaşmazlıklar
2. Hayatı hem acıklı hem gülünç yönleriyle bir bütün olarak yansıtmayı amaçlayan tiyatro türü
4. Olayların seyircide merak uyandıracak şekilde düzenlenmesiyle güldürmekten başka bir amaç gözetilmeyen komedi türü
6. Perde gerisinde oyunu metinden takip eden ve unutulan sözleri fısıldayarak oyunculara hatırlatan görevli
8. Seyircide heyecan, korku ve acıma hissi uyandırarak ruhu kötülüklerden arındırma amacı güden tiyatro türü
9. Rol gereği yapılan el, kol ve beden hareketleri
11. Bir tiyatro eserinin büyük bölümlerinden her biri
12. Oyuncunun rolüne uygun olarak yüze şekil verme, yüzü boyama işlemi

ANAHTAR KELİME

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeyi bulunuz.

Geleneksel Türk tiyatrosunun türlerinden biri	MHAEDD
Trajedilerin konularının kaynağı	OLİİJMOT
Kösem Sultan adlı oyunun türü	JTEDRİA
Duygu ve düşünceleri yüz ifadeleri ile yansıtma işi	MKİMİ
Güldürücü tiyatro türü	MİKEOD
Turgut Özakman'ın *Ocak* adlı oyununun türü	DMRA
İnsan kusurlarını belli tiplerden hareketle işleyen komedi	İDSTRMAİAKOERKEK
Türk edebiyatında ilk Türkçe oyunu yazan sanatçı	İİŞNAS
Komedinin Fransız edebiyatında en önemli temsilcilerinden biri	EMRLEOİ
Zorla Evlenme oyununda yaşlı ve zengin olan kişi	LRGNSEALA
Geleneksel Türk tiyatrosunun türlerinden biri	UOYİYNÖRKSEULİYK

ANAHTAR KELİME

1 2 3 4   5 V 6 7 8 9 10 11 12

CEVAP ANAHTARI

EŞLEŞTİRME - 1

1. D	6. Ç
2. G	7. H
3. I	8. A
4. B	9. E
5. F	10. C

EŞLEŞTİRME - 2

1. B
2. D
3. Ç
4. A
5. C

BOŞLUK DOLDURMA

1. tiyatro
2. yay ayraç
3. Dionysos
4. köy seyirlik oyunları, meddah, Karagöz orta oyunu, kukla
5. trajedi
6. Çatışma
7. diyalog
8. jest
9. pandomim
10. suflör
11. Turan Oflazoğlu
12. Aristophanes, Moliere
13. Karakter komedisi
14. dram
15. Turgut Özakman

ÇOKTAN SEÇMELİ

1. D	12. D
2. C	13. C
3. A	14. C
4. E	15. E
5. C	16. E
6. B	17. C
7. D	18. A
8. E	19. B
9. D	20. C
10. C	21. A
11. A	

AÇIK UÇLU SORULAR - I

1. Dramatik örgü:
Kara Hasan kanlısının köye indiğini duyunca ev halkı ile kanlısını aramaya gider.
Ailenin kanlısı Mustafa eve girer ve buraya sığındığını söyler.
Kara Hasan ve ev halkı avluda konuyla ilgili delikanlıyla konuşurlar.
Zaman: 1900'lü yıllar
Yer: Erzurum
Kişiler: Delikanlı (Mustafa), Nene, K. Hasan, Zühre, K. Hasan'ın bacısı, K. Hasan'ın yeğeni, gelinler
Çatışma: Kan davası töresiyle Anadolu insanının misafirperverliğini yansıtan bir başka törenin çatışması anlatılmaktadır. Kişi-töre çatışması vardır.

2. Türü dramdır. Konu günlük yaşamdan alınmıştır. Kahramanlar toplumun içinde rastlanabilecek kişilerdir. Nesir şeklinde yazılmıştır. Bu oyunda yazar, bir ailenin töreye dayanan çatışmasını yalın bir dil ve eleştirel bir tutumla yansıtmıştır.

3. Turgut Özakman'ın *Töre* adlı tiyatrosunda töre töreyle çatışmakta ve kişilerin açmazları bu çatışma üzerine kurulmaktadır. Teması, töre ve kan davasıdır. Ana fikri, kökeni ne olursa olsun kan davasının gereksizliğidir.

4. Töre, her dönemde toplumsal yapı içerisinde insanı koşullandırıp yönlendiren önemli bir olgudur. Geleneksel toplum yapısını koruyan Türkiye toplumunun yaşantısında önemli bir yeri olan töre olgusu bu tiyatroda kan davası üzerinden verilmiştir. Dramatik örgüde töre gereği kan davası olan bir delikanlıyı töre gereği misafir etmek zorunda olduğu için öldüremeyen K. Hasan'ın ikilemi ve delikanlının kan davasında ölmemek için bulduğu çare -kanlısının evine misafir olmak- ele alınmıştır. Töre ve töreye dayalı kan davaları, toplumumuzda birçok kişinin hayatını kaybetmesine neden olmuştur.

AÇIK UÇLU SORULAR - II

1. Metinde altı çizili sözcük ve sözcük öbeklerinin türleri:

SÖZCÜK	TÜRÜ	SÖZCÜK	TÜRÜ
buraya	İşaret zamiri	isteğini	İsim
kurulayarak	Durum zarfı	siz	Kişi zamiri
pek	Miktar zarfı	ileri	Yön zarfı
güzel	Adlaşmış sıfat	daha	Miktar zarfı
değin	Edat	yine	Durum zarfı
ki	Cümle bağlacı	biraz	Miktar zarfı
dik	Niteleme sıfatı	çıkarıp	Durum zarfı
evet	Edat	bakmadan	Durum zarfı
iyi	Durum zarfı	Her zaman	Zaman zarfı
bu	İşaret zamiri	sonra	Zaman zarfı

2. Metindeki noktalama yanlışları:

YANLIŞ	DOĞRU
Hayır bayım.	Hayır, bayım.
(*Etrafına bakar*)	(*Etrafına bakar.*)
Benim saatim	Benim saatim,
ayarlarız ki,	ayarlarız ki

3. Parçadaki sıfatlar ve çeşitleri:

SIFAT	ÇEŞİDİ
Müşterilerimizin istediği saat	Niteleme sıfatı
Her zaman	Belgisiz sıfat
güzel bir gün	Niteleme sıfatı
Bir gün	Belgisiz sıfat
çalınmış yirmi dakika	Niteleme sıfatı
yirmi dakika	Sayı sıfatı
gösteren saat	Niteleme sıfatı

BECERİ TEMELLİ - I

1. Öğrencilerden insanı ilgilendiren her konunun tarihin içinde yer aldığına, edebî eserlerin konusunun da insan olduğuna, edebî eserlerin milletin ruhunu ve hayatını göstermek için günümüze olduğu gibi geçmişe de ayna tutabileceğine değinmeleri ve düşüncelerini özgün bir biçimde ifade etmeleri beklenir.

2. Öğrencilerden Osmanlı yönetim anlayışı ile Kösem Sultan'ın iktidar hırsı ve saraydaki entrikalar arasında ilişki kurmaları, bunu kendi cümleleri ile ifade etmeleri beklenir.

3. Öğrencilerden sanat eserlerinin toplumun siyasal, kültürel, ekonomik vb. yapısıyla ilgili önemli bilgiler verdiğini, bu eserlerin yazıldığı ya da anlattığı dönemi çeşitli yönlerden betimlediğini kendi cümleleriyle anlatmaları beklenir.

BECERİ TEMELLİ - II

1. İstekleri ve fikirleri anne babası tarafından görmezden gelinen çocuk, kendini önemsiz hisseder. Bu durum da çocuğun kendine olan güven duygusunu zedeler.
2. Öğrenciden metindeki anne babanın tutumunu doğru bulmadığını belirtmesi ve bunun gerekçelerini yaşanan sorunlar üzerinden özgün ifadelerle anlatması beklenir.
3. Bu soru, öğrencinin yaratıcılığını ortaya çıkarmak amacıyla sorulmuştur. Öğrenciden kuşaklar arasındaki iletişim çatışmalarına farkındalık uyandıracak nitelikte özgün ve yaratıcı mesajlar vermesi beklenir.
4. Öğrencilerden, empati kavramını kendilerine ait cümlelerle tanımlamaları, belirlenen konuda görüşlerini ifade etmeleri, iletişim sorunlarını önlemede empati becerisinin işlevini belirlemeleri ve etkinliğin sonuçlarını maddeler hâlinde yazmaları beklenir.
5. Öğrenciden, dördüncü soruya verdikleri yanıtı da dikkate alarak metindeki sorunu çözmeye yönelik özgün, yaratıcı ve işlevsel çözüm önerileri sunması beklenir.

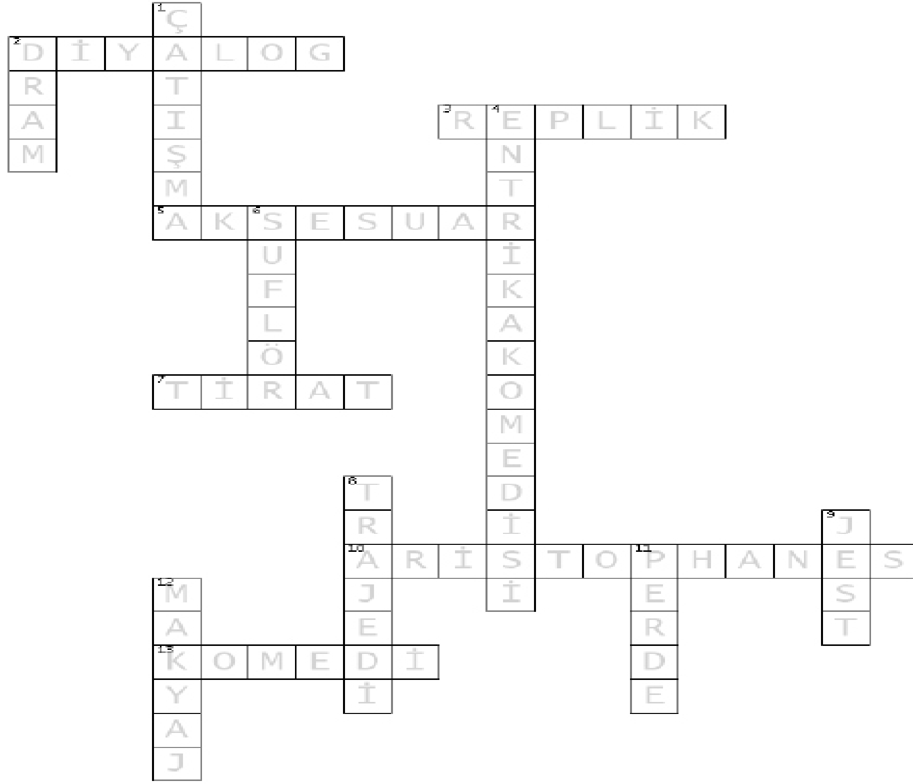
Doğru/Yanlış - I

SÖZCÜK	Y/D	DOĞRU SÖZCÜK
OLAĞANDIŞI	YANLIŞ	OLAĞAN DIŞI
OLAĞANÜSTÜ	DOĞRU	
DİREK (ARACISIZ)	YANLIŞ	DİREKT
HER HÂLDE (BELKİ)	YANLIŞ	HERHÂLDE
ALACA KARANLIK	YANLIŞ	ALACAKARANLIK
ÖNYARGI	YANLIŞ	ÖN YARGI
ŞEFKAT	DOĞRU	
ÖN SEZİ	YANLIŞ	ÖNSEZİ
OKURYAZAR	DOĞRU	
MÜTEVAZİ (ALÇAK GÖNÜLLÜ)	YANLIŞ	MÜTEVAZI
DERSANE	YANLIŞ	DERSHANE
BİRÇOĞU	DOĞRU	
DÖKÜMAN	YANLIŞ	DOKÜMAN

Doğru/Yanlış - II

Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna virgül konur.	D
Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna iki nokta konur.	D
Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine yay ayraç konur.	Y (üç nokta)
Tekrarlı bağlaçlardan önce virgül konur.	Y
Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için uzun çizgi kullanılır.	D
Tırnak içindeki alıntının sonunda bulunan işaret (nokta, soru işareti, ünlem işareti vb.) tırnak dışında kalır.	Y
Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek için tek tırnak kullanılır.	Y (yay ayraç)
Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için iki nokta konur.	Y (noktalı virgül)
Özne olarak kullanıldıklarında bu, şu, o zamirlerinden sonra virgül konur.	D
Ay adları yazıldığında ay adlarından önce ve sonra nokta kullanılır.	Y
Şart ekinden sonra virgül konmaz.	D
Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için ünlem işareti kullanılır.	Y (soru işareti)
Sonunda 3. teklik kişi iyelik eki olan özel ada, bu ek dışında başka bir iyelik eki getirildiğinde kesme işareti konmaz.	D

BİL-BUL-ÇÖZ

ANAHTAR KELİME: ŞİNASİ

KELİME AVI

MHAEDD
M E D D A H

OLİİJMOT
M İ T O L(6) O J İ

JTEDRİA
T R A(2) J E D İ

MKİMİ
M İ(3) M İ K

MİKEOD
K O M E(10) D İ

DMRA
D R(4) A M

İDSTRMAİAKOERKEK
K A R A K T E(7) R   K O M E D İ S İ

İİŞNAS
Ş(1) İ N(8) A S(11) İ(12)

EMRLEOİ
M(9) O L İ E R E

LRGNSEALA
S G A N A R E L L

UOYİYNÖRKSEULİYK
K Ö Y   S E(5) Y İ R L İ K   O Y U N U

ANAHTAR KELİME: *ŞAİR EVLENMESİ*

Etkileşimli Kitaplar

Beceri Temelli Kitaplar

Soru Bankası

Mobil Soru Bankası

Dinamik Uygulamalar

3B Modeller

YKS Kampı

TRT EBA TV Lise

OGM MATERYAL

http://ogmmateryal.eba.gov.tr